

Intreê-rede te Poortviet, 21 Januarij 1872

<https://hdl.handle.net/1874/235756>

mm12926

1872

Z

INTREË-REDE

TE

P O O R T V L I E T,

DOOR

H. B A X,

PREDIKANT DER HERVORMDE GEMEENTE ALDAAR.

21 Januarij 1872.

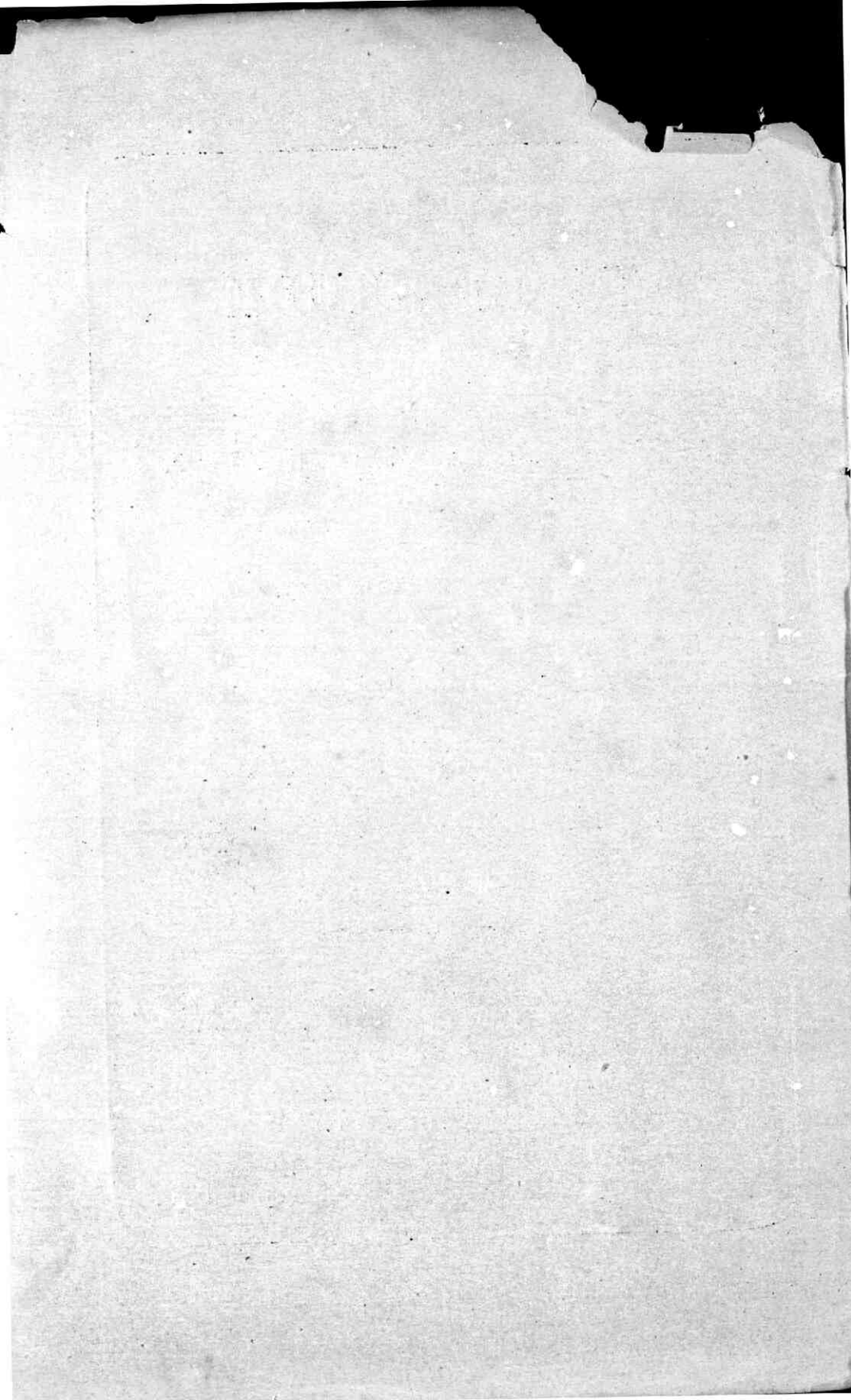

GOUDA,

B. H. MAASKANT.

1872.

Prijs 15 Cents.

96

INTREË-REDE

TE

P O O R T V L I E T,

DOOR

H. B A X,

PREDIKANT DER HERVORMDE GEMEENTE ALDAAR.

21 Januarij 1872

BIBLIOTHEEK
NED. HERV. KERK

RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT

2720 1437

— o —

GOUDA,

B. H. MAASKANT.

1872.

s

a

107 B 17

Namens vrienden te Waarder, door den uitgever verzocht deze leerrede tot een grooter publiek toegankelijk te maken dan den kring der hoorders, geeft de schrijver aan dit verzoek volgaarne gehoor.

Gezongen en gelezen:

Psalm 139: 14.

„ XXXVII.

„ 119: 18, 67.

Gezang 9: 6.

Psalm 66: 5, 6.

**SCHENKING UIT DE
BIBLIOTHEEK VAN
H.M. DE KONINGIN**

Zoo ben ik dan heden voormiddag tot u ingeleid, gemeente van Poortvliet, door uwen voormaligen leeraar, die nog met sterke banden van liefde aan u is verknocht en aan wien ook gij verbonden zijt en blijft, al is het dat hij uit uw midden is uitgegaan en elders de herdersstaf heeft opgevat. De reden waarom ik het werk der bevestiging aan hem, onder goedkeuring van den consulent, wenschet opgedragen te zien, was, omdat ik kon vermoeden dat zulks u genoeg kon doen, alsmede dat ik er prijs op stelde aan u te worden voorgesteld, door iemand die vijf jaar in uw midden als leeraar verkeerd had en u kende, gelijk het ook hem aanlokkelijk voorkwam. Hart aangrijpende plegtigheid in de voormiddag-ure van dezen dag alhier voorgevallen! In de plaats eens bedienaars des goddelijken woords, in den vorigen tijdkring losgemaakt, de losmaking van welken band droefheid veroorzaakte, tranen verwekte en zeker nog met smart door velen gevoeld wordt, werd een ander evangelie-prediker met zijn gezin van elders ingekomen, heden, en dus binnen betrekkelijk korten tijd in aanmerking genomen, de langdurigheid veler vacaturen, en dat geeft dankstof, aan u vastgemaakt. Bij eene gelegenheid dat de knoop tusschen leeraar en gemeente wordt gelegd, bestaat er aanleiding tot vele vragen: hoe lang zal de band duren en wanneer hij wordt ont-knoopt, op welke eene wijze, door vertrek of dood; zal de betrekking innig wezen of gelijk wel eens pleegt gezegd te worden, men aan elkander hangen als droog zand; zal de evangelie-verkondiger vrucht plukken van zijn arbeid, tot zegen gesteld worden, een middel zijn tot bekeering van zondaars, als slijk gebruikt worden om der blinden oogen te openen, of zal een oordeel van onvruchtbaarheid worden uitgestort over het zaad hetwelk hij uitstrooit, en hij bij het nederleggen zijner bediening niet kunnen wijzen op ééne enkele toegebragte en geredde ziel, die met Ruth tot Boas leerde spreken: „ik ben

gekomen om de toevlugt te nemen onder de schaduw uwer vleugelen, breid de vleugels uit gelijk eene hen over de kiekens, want gij zijt de lossen;” en heeft hij meerder gemeenten reeds bediend en barmhartigheid van den Heere verkregen hebbende om getrouw te zijn, ondervonden dat een dienstknecht niet meer is dan den Heere, dat, indien zij den Heere des huizes Beelzebul hebben geheeten, hoeveel te meer zijne huisgenooten, o! en dan doet zich onwillekeurig de vraag op, die mij bij het binnenrijden van dit dorp voorkwam: „Wat zal het ook nu zijn, wat zal worden aangetroffen en te bestrijden zijn, tegen welke sterkte des satans opgerukt en de aanval beproefd moeten worden en zal dan de toegenegenheid, die zich aanvankelijk openbaart, geene verkoeling lijden”, of zal het hier wezen gelijk de Heere Jezus tot Zijne beminde discipelen zeide: „rust een weinig;” rust en verademing na zorg en strijd, maar dit is bijkans niet te vermoeden, hoe streelend ook het vooruitzicht, volgens de zinspreuk van een beroemd Nederlander: „rust elders.” Daar blijft eene rust over voor het volk Gods, eerst binnen de landpalen van het hemelsch Canaan; aan gene zijde van den doodsjordaan zit Israel vredig onder zijn wijnstok of vijgenboom, geregeerd door den Vredevorst des N. V., meer dan Salomo. Hier is het een vreemdelingschap in Mesech en wonen in de tenten Kedars, een doorgang door het dal van Baka naar Sion. Maar welgelukzalig toch hij, wiens aangezicht is als reizende naar Jeruzalem, in wiens hart de welgebaande weg is, Christus de weg tot den Vader en het leven. Welgelukzalig het volk, wiens God de Heere is, dat Hij zich ten erve heeft verkoren. Wat al vragen doen zich op, die ik nog zou kunnen vermeerderen, welke evenwel onbeantwoord blijven, wij verkeerden in het onzekere omtrent hetgeen volgen zal, wij zijn echter geneigd het beste te hopen, ons aan eene goede verwachting over te geven, gelijk zulks bij het sluiten van elken band het geval is en hoop doet leven.

De plegtigheid der bevestiging is verrigt, alles ook wat in de verste toekomst bepaald is, nadert en het nadert langzaam of snel naarmate het een voorwerp is van vreezen of verlangen, en hoe kort was de afstand tusschen mijne aanneming van het beroep en mijne verbinding aan u, daar zijn nog geen twee maanden verlopen, de toekomst wordt heden, het heden wederom ver-

leden, snel gewiekt is de tijd, hij vliegt als een jachtschip, als een vogel naar het aas, als het in beweging gebracht rad van een spinnewiel. De band is gelegd, ik ben van nu voortaan uw herder en leeraar, gij zijt mijne gemeente. Hoe ongelukkig zou ik mij gevoelen, gelooft het vrij, met wat angst en benepenheid den blik opslaan, het hoofd omhoog heffen, voor u optreden, ja ik zou niet weten wat ik in uw midden moest zeggen en doen indien ik in mijne vastknooping aan u slechts een menschelijk werk zag en in mijne komst tot u niet de goddelijke bevestiging van mijne gangen mogt begroeten. Hiervan wensch ik u onder den onmisbaren zegen van Boven te overtuigen. Gewoonlijk hangt men bij zijne intrede een programma op van zijne geloofsovertuiging, geeft men den korten inhoud op van hetgeen men zich voorstelt te zullen prediken; blootlegging van de aan te nemen houding tegenover hen die in gevoelen verschillen. De hoorders spitsen de ooren en het piquante en stekelachtige, het bijtende en scherpe valt in den smaak van dezen of genen. Doch ik ben daartegen, zulks kan mij niet behagen. Waarom niet? Omdat de ondervinding meermalen leert ontrouw aan de afgelegde geloofsbelijdenis en de uitgesprokene voornemens en het is beter niet te beloven dan te beloven en niet te betalen. Ik heb eens gehoord van eenen leeraar die in eene aanzienlijke stadsgemeente zijne intrede deed, er lag hem veel aangelegen, zich uiterst orthodox of regt zinnig te doen kennen, in zijne aanspraak tot zijne ambtsbroeders verklaarde hij zich een beslist vijand van liberaliteit en sneed hij alle hoop op vriendschappelijke omgang af, en wat gebeurde er, niet lang daarna toen zag men hem gearmd over de straten met een modernen collega wandelen. Wat was er nu voor waarde aan zijne uitspraken te hechten? Neen uit de uitkomst en het vervolg moet het blijken wie men is, en heeft God eene klove tusschen menschen gelegd dan zal hij niet overschreden worden, ook wanneer men daarvan niet de stelligste verzekering doet maar wijselijk het stilzwijgen bewaart. In dit opzigt zeg ik niet met een hoogbejaard minister: „wacht op mijne daden” maar in het levendig besef mijner diepe afhankelijkheid van den Heere: „Wacht op hetgeen God mij te spreken en te doen geeft.” Neen, liever wil ik bij mijne intrede u de reden opgeven waarom ik tot u gekomen ben en u de gronden ontvouwen waarop mijn vertrouwen steunt dat ik niet

mijn eigen weg naar Gods weg ben gegaan, dien Hij mij heeft bekend gemaakt. Ik weet dat ik daardoor aan uwe weetgierigheid zal voldoen. Daar zijn die in mijne komst iets wonderlijks vinden, afwijkende van den gewonen loop der dingen, ik heb de beroeping aangenomen zonder eerst, gelijk meestal geschiedt, oculaire inspectie genomen te hebben en na de aanneming heb ik geen voorloopig bezoek gebragt maar heb mij terstond met mijn gezin voor goed in uw midden gevestigd. Het kan niet anders of dit moet bevreemding wekken en men zou gaarne dit geheimzinnige willen zien ontsluitend en opgelost. Welaan, laat mij daartoe thans overgaan en doe de Heere mij de waarheid Zijns woords ondervinden: „Hij, die U roept, is getrouw die het ook doen zal.” Ja, op de getrouwheid Gods moet het aan die door mijne gedurige ontrouw niet kan vernietigd worden en geve Hij mij te spreken, tot eere Zijns driemaal heiligen nooit volprezen Naams Die voor het opregt gemoed van Zijn gunstvolk goed is.

Psalm XXXVII: 23^a.

De gangen deszelven mans worden van den Heere bevestigd.

Zietdaar M. H., het woord, waarop ik voor deze ure ter behandeling gewezen werd, ontboezemd door David, den man naar Gods hart, den liefelijken zanger Israels, den beroemden koning, maar die een ander en beter koningschap kende, die door Christus, den gezalften Koning, gemaakt was tot koning en die gelijk hij een man was naar Gods hart, zoo ook wist te spreken naar het hart van Gods volk. De praktijk, beoefening, ondervinding der godzaligheid, is die van al Gods gunstgenooten en daarom komen zij zoo gaarne tot de liederen Davids gesneld, gelijk duiven tot de vensters en herten tot de waterbeken, omdat zij bij hem overeenstemming vinden, en soort zoekt soort. Wanneer hetzelfde leven omgaat in de harten en besproken wordt, dat vindt weerklank. Het voorgelezen woord is zoodanig een, gelijk straks blijken zal, waarbij ik bepaald werd, dat mij bij zekere onvergetelijke gelegenheid is geschonken geworden; en zulke Bijbeluitspraken blijven onuitwischaar in hoofd en hart, men behoeft er geen vouwtje bij te leggen om het ge-

heugen te gemoet te komen en ze te onthouden. Alles wat de H. Geest Gods ons leert, het wordt niet ligt vergeten en is het minder levendig, op zijnen tijd maakt de Heere wederom indachtig wat Hij gesproken heeft. Komt, begeven wij ons tot de behandeling en worde het mij gegeven, wat ik te spreken heb tot Gods eer en ons heil.

David zegt: „de gangen deszelve mans worden van den Heere bevestigd.” Laat ons zien van welken man er sprake is, daartoe zal het noodig zijn eenen, alhoewel vlugtigen blik in het verband te slaan. Wij behoeven dit niet ver op te halen, slechts een paar verzen die vooraf gaan. Wij lezen in het tweede gedeelte van vs. 21: „maar de rechtvaardige ontfermt zich en geeft.” De rechtvaardige d. i. de mensch, de zondaar die voor God is, zooals hij moet wezen, die door God wordt aangemerkt alsof hij nooit zonde gedaan en al de gehoorzaamheid volbragt had, die van de straf voor eeuwig is ontheven, met God verzoend en in de plaats van den eeuwigen dood, het helverderf, duizendmaal verdiend, het eeuwig leven heeft gekregen, die van Adams kind in Jezus eigendom, van satans kind in Gods kind, van hellewicht in hemelburger is herschap en dat niet om ietsin hem, om zijne verdienste en deugden, ach! al onze gerechtigheden zijn een wegwerpelijk kleed, niemand rechtvaardig, moest mijn eigen deugd mij schoren enz., in mijn eigen werk en waarde enz., maar alleen om de toegerekende gerechtigheid van Christus, Jehova onze gerechtigheid, aangenomen door het ongeveinsd geloof, de genadegifte Gods aan de uitverkorenen. Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja dat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt. Dien die geene zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. In ons onrechtvaardig maar in Christus, voor zoo verre wij in de lendenen van Hem, den tweeden mensch, zijn begrepen en uit Zijn bloed voortgesproten, rechtvaardig, zoodat er niets verdoemelijks meer aan ons kleeft. O heilgeheim van het borgtogtelijke! Christus heeft de straf gedragen, de schuld betaald in de plaats der Zijnen en nu zijn zij vrij. David was zoodanig een rechtvaardige, en het verwon-

dert ons niet dat hij beleed: „daarin is al mijn heil en lust” en dat hij met de arme vromen, waarmede hij hoopte verheerlijkt te worden, en God groot te maken, vrolijk opsprong in den God zijns heils, gaande voor de ark, hetwelk de verachting zijner huisvrouw Michal opwekte en gaande maakte. Wel Michal mogt hij in den 32sten psalm uitroepen:

„Regtvaardig volk, verheft uw blijde klanken,
 „Verheugd in God, naar waarde nooit te danken;
 „Zingt vrolijk, roemt Zijn deugden 't allen tijd,
 „Gij die opregt van hart en wandel zijt.”

Ja, de oprechtheid van hart en wandel is een gevolg der regtvaardiging, Christus geworden tot regtvaardiging en heiligmaking. Noach vond genade in de oogen des Heeren en hij wandelde met God. Die door een waarachtig geloof Christus is ingelijfd, met Hem een geheel uitmakende, deelende in Zijne weldaden en gaven, hij brengt vruchten der dankbaarheid voort en vraagt;

„Wat zal ik, met Gods gunsten overlaân,
 „Dien trouwen Heer voor Zijn gena vergelden?”

Die de vrijheid misbruikt tot losbandigheid, hij staat niet in haar. Doch laat ons verder gaan. David vervolgt in het 22ste vers: „want Zijne gezegenden zullen de aarde erfelijk bezitten, maar Zijne vervloekten zullen uitgeroeid worden.” Wij moeten de twee bezittelijke voornaamwoorden betrekken, niet op den regtvaardige, alhoewel zegen en vloek van een regtvaardig mensch ook van groot gewigt en beteekenis zijn, maar op den Heere van wien de psalmist in het 20ste vers melding heeft gemaakt. De gezegenden des Heeren zullen de aarde erfelijk bezitten. De zegen des Heeren door ons regtmatig verbeurd, daar wij vloek- en doemwaardig zijn, komt over ons door bemiddeling en tusschenkomst van den door God gezalfden Hoogepriester des Verbonds, die na het zoenoffer gebragt te hebben, het binnenste heiligdom inging om daar zegen te vragen en te bidden. De Hoogepriesterlijke zegenbede des O. V. luidt dan ook: „de Heere zegene u en behoede u, de Heere doe Zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig, de Heer verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede.”

O, van hoe veel belang is het gezegenden des Heeren te zijn! David zegt: „zij zullen de aarde erfelijk bezitten.” De aarde erven zij, is hun bij testament vermaakt. Al zijn zij doodarm nothans schatrijk, niets hebbende nothans alles bezittende. Paulus schrijft aan de Corinthen: „hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cephas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn alle Uwe.” De gezegenden des Heeren zijn de bezitters der wereld in beteren zin dan dien koning der oudheid, welke zeide dat hij de wereld ging veroveren. Wat zij van de wereld bezitten, bezitten zij in Gods gunst, en zij hebben de wereld, de wereld heeft niet hen. Een Esau mag in veelheid van geld en goed roemen, Jacob zegt: „ik heb alles.” En niet alleen de tegenwoordige aarde, ook die der toekomst waarop gerechtigheid woont is het erfbezit der vromen. David zegt: „Met Uwen zegen zal het huis van Uwen knecht gezegend zijn tot in eeuwigheid.” Zegt het mij, kunt gij het dan niet begrijpen dat toen Patriarch Jacob van Laban terug keerde en de Engel des verbonds hem te Pniel aanviel en met hem worstelde en hem de heup ontwrichtte, hij zeide: „ik laat u niet los tenzij dat Gij mij zegent?” O wat een geheel tegenovergesteld lot is aan de vervloekten Gods beschoren hetwelk ons orwillekeurig huiveren en de haren van schrik te berge rijze doet. De vloek van een mensch is reeds verschrikkelijk aan te hooren, hoewel die van den goddelooze niet komt, hoeveel te meer van God in Wiens hand wij zijn en Die met ons kan doen naar Zijn wil, en dien vloek heeft God over ons allen uitgesproken: „Vervloekt zij een iegelijk, die niet blijft in al dat er geschreven is in het boek der wet dat hij dat doe.” Hij wordt aan ons gewisselijk voltrokken bijaldien wij niet door Christus, in de plaats der Zijnen een vloek geworden zijnde, worden verlost van den vloek. En o, als hij komt, vrij moge dan weening en tandengeknars zijn en de tong worden gekaauid van pijn. De vervloekten Gods zullen worden uitgeroeid, gelijk een boom die valt voor de bijl des houtkickers, en met onuitblusschelijk vuur worden verbrand in den helschen poel des vuurs, den duivel en zijn engelen bereid. Doch wij hebben reeds genoeg gezegd om u het onderwerp te doen kennen van wien wordt gesproken. De gangen deszelve mans, d. i. van den regtvaardige, den gezegende

Gods, en o M. H., wanneer gij en ik eens de zoodanige waren, dan wisten wij niet hoe gelukkig wij waren, ons geluk kende geene grenzen.

David vervolgt: „de gangen deszelven mans worden van den Heere bevestigd.” De gangen van den regtvaardige en gezegende Gods wel waardig in oogenschouw genomen en beproken te worden. Nog meer bezienswaard zijn de gangen van een driemaal heilig God. David zingt: „o God, zij hebben Uwe gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings in het heiligdom.” Hoe spreekt hij hier verzekerd, terwijl hij op een andere plaats weer vraagt: „zeg tot mijne ziel: Ik ben uw heil. Het leven der geloovigen is afwisselend als eb en vloed. Ethan roept de wraak des hemels in: „gedenk Heere aan den smaad Uwer knechten waarmede Uwe vijanden de voetstappen Uws Gezalfden smaden.” De gezalfde des Heeren ging het land door goed doende:

„ Waar Gij Uw' voetstap zet,
„ Daar doet Gij 't al ten zegen dijen;
„ Daar druipt het al van vet.”

Die voetstappen werden gesmaad. Toen de Heere Jezus één dag Zijn intrek nam onder het dak van Zacheus smaalden de vijanden „Hij is tot een zondigen man ingegaan om te herbergen.” en zoo ligt men nog de schandelijke kroniek van elken zondaar die tot bekeering geroepen wordt, maar laat de wereld smaden, Gods engelen verblijden zich en de snoeren van den getrokkenen zijn in liefelijke plaatsen gevallen, eene schoone erfenis is hem geworden. Och, mogten de gangen van den gezalfden profeet, Priester, Koning ook tot ons gerigt worden, wij het geruisch Zijner gezegende voetstappen in de verte en van nabij vernemen en wij met de kerkbruid uitroepen: „och dat mijn liefste kwame,” en trippelend van ongeduld de psalmbede tot de onze maken: „ruk spoedig aan, verdubbel Uwe schreên.” De gangen van den regtvaardige en gezegende Gods alhoewel van minder beteekenis dan die des Heeren, verdienen toch ook dat er de aandacht op gevestigd wordt. De psalmist spreekt in het meervoud, er is dus meer dan één gang van de kinderen Gods en welke die gangen zijn hopen wij u straks met een enkel woord aan te toonen. David zegt er van zij worden van den Heere bevestigd. De Heere schikt zich niet

alleen naar de gangen Zijner kinderen, maar Hij maakt ze ook vast, Hij behoedt hunne voeten voor wankelen, vallen, uitglijden, afwijken en doet hen getroost, veilig en zeker gaan. David zingt in den 18^{den} psalm: „mijn gang werd vast, ik ben niet uitgeleden.”

En vraagt gij mij nu welke gangen van de gezegenden Gods niet door hen zelve of door anderen maar door den Heere bevestigd worden, hoe zou ik dan niet in de eerste plaats gewagen van den grooten gewichtigen geestelijken gang dien alle rechtvaardigen in den tijd doen? Daar opent de H. G. hunne blinde oogen en met schrik worden zij gewaar dat zij niet langer kunnen vertoeven ter plaatse waar zij zijn omdat het verderf ten volle over haar besloten is. Zij maken zich marsch en reisvaardig, uitroepende met Bunjans christenreiziger, die zijne ooren toestopte om niet terug gehouden te worden: „leven, leven, eeuwig leven!” Zij gaan uit de zonde die in het eind niets als wroeging baart, wier bezolding de dood is, zij gaan uit de wereld die voorbij gaat met al hare begeerlijkheid, uit de wereldsche kringen, wier omgang zij afbreken, en zoeken het gezelschap dergenen die God vreezen. Zij gaan uit hun eigen verdoemelijk ik, dat op den troon zit, uit hunne eigene gerechtigheid die hun zonde, uit hun eigene wijsheid, die hun dwaasheid wordt, uit hunne eigene kracht en vallen krachteloos en ontzenuwd als een lamme ter neder die, om verder te komen, gedragen moet worden. Zij betreden met den voet des geloofs den eenigen weg ten leven, Christus, gelijk Loth, die nadat hij met een uitgestrekte arm Sodom had verlaten, het pad niet naar het gebergte maar naar het kleine Zoar insloeg. De Heere bevestigt dezen hunnen gang, zij hebben behoefte aan vastheid overeenkomstig de vermaning: „benaarstigt u uwe roeping en verkiezing vast te maken.” De roeping en verkiezing staat aan Gods zijde vast, gelijk een rots van graniet, bergen en heuvelen wankelen, niet het eeuwig vreeverbond Gods, gegrond in het bloed van zijnen Zoon, maar daaraan hebben zij niet genoeg, zij moeten voor zich zelve zekerheid hebben, niet van zich zelve met een eigen opgemaakte sluitrede kunnen zij zich niet vergenoegen, ook niet van menschen. Wat baat het hun dat anderen een goeden dunk van hen koesteren en hen zalig spreken dit brengt hen te meer in het naauw, hunne vastmaking en ver-

zekering moet van boven komen. En de Heere doet het dan ook. Gij kent immers dat schoone psalmvers:

„God zal ze zelf bevestigen en schragen,
 „En op Zijn rol, daar Hij de volken schrijft,
 „Hen tellen, als in Isrel ingelijfd,
 „En doen den naam van Sions kind'ren dragen.”

Nog van een tweeden gang der rechtvaardigen en gezegenden Gods moet ik gewagen, namelijk den gang uit den tijd, uit dit leven. Zij gaan den weg van alle vleesch den weg des doods; alhoewel de dood voor hen van vijand in vriend, van een koning der verschrikking, in een bode des vredes, in een engel der verlossing veranderd, niet meer bezolding maar afsterfing der zonde en doorgang ten eeuwigen leven is. O, bij oogenblikken is hun gang onvast, wankelen en waggelen, sidderen en beven zij wanneer het licht des geloofs taant en de fakkel der hope niet helder brandt. Maar de Heere bevestigt ook dezen hunnen gang, in de ure dat zij zulks behoeven, niet zelden verschijnt Hij voor hun brekend oog, gelijk Stephanus de hemelen geopend zag en Jezus, staande aan de rechterhand Gods, zoodat Hij hun leger verandert in een rei, en zij gemoedigd kunnen betuigen: „al ging ik door een dal der schaduw des doods, ik zal niet vreezen want Gij zijt met mij, Uw stok en staf vertroosten mij.”

De gangen deszelven mans zullen van den Heere bevestigd worden. De Heere bevestigt ook de lichamelijke gangen Zijns volks. Hiervan weet ik bij ondervinding te spreken en de ondervinding is de beste leermeesteres. En ziet mij hier tot het punt gebracht waarop ik verslag ga geven van de aanvaarding van het herders en leeraarsambt door mij te Poortvliet. De Heere heeft mijne gangen vastgemaakt op den weg van vertrek uit mijne vorige en aankomst en intrede in deze gemeente. Laat mij u kortelijk de waarheid verhalen hoewel mij de tijd ontbreekt om tot alle bijzonderheden af te dalen, dit zou ook niet oorbear zijn en zult gij u misschien verwonderen en verbazen, bedenkt dat de Heere wonderlijk is van raad en groot van daad en dat Zijn naam wonderlijk is. Daar staat geschreven en het woord Gods is waar, het getuigenis des Heeren gewis: „Van ouds heeft men het niet gehoord wat Hij doen zal dien

die op Hem wacht." Gij moet dan weten dat mij in het voorjaar van 1870 met kracht voorkwam de vermaning welke gij kunt lezen in Jesaïa 52: 11 en door mij 11. Zondag tot afscheidswoord aan de gemeente van Waarder is gebruikt: „Gaaf uit het midden van hen gij die de vaten des Heeren draagt" Ik begreep, hier was een bevel van uitgang inbegrepen en opgesloten, maar waaruit moest ik gaan en waarheen? Voor het eerst kwam het vermoeden in mij op, zou het ook een bevel van uitgang uit de kerk zijn en aan het denkbeeld van afscheiding raakte ik gewend. Ik leerde inzien dat men regt heeft van afscheiding wanneer de Heere roept, maar ongeroepen dit te doen is ongeoorloofd. Wanneer het huis door dieven en moordenaars wordt ingenomen dan moet men op zijn post pal blijven staan en niet de vlugt nemen en alzoo de bezitting prijs geven. In het onzekere aangaande de bedoeling van het mij gegeven goddelijk gebod bleef ik verkeeren totdat ik den 26sten Junij 1870 des avonds te Ameide en Tienhoven over de Lek het evangelie predikte en den nacht bij een godvreezenden vriend doorbragt. Na middernacht spraken wij nog met elkander en ook over hetgeen mij voorgekomen was. Des anderen daags toen ik ontwaakte en mijne oogen opsloeg, viel mij eensklaps in het woord hetwelk ik thans als intreë-rede heb behandeld: „de gangen deszelven mans worden van den Heere bevestigd." Ik kreeg op grond van het goddelijk getuigenis de overtuiging dat de Heere mijne voeten zou vastmaken op den weg dien Hij voor mij had uitgedacht en bepaald en kon nu de verdere zorg gerust aan Hem overgeven en toevertrouwen. Ik was het eerste bevel kwijt, de Heere zou het verder maken en mij leiden naar Zijnen raad. Wat gebeurde er verder? Het was de nacht van den 26sten op den 27sten Junij 1871, juist één jaar geleden waarop mij verzekerd was geworden dat mijne gangen van den Heere bevestigd zouden worden, toen mij werd geopenbaard en medegedeeld dat ik een beroeping naar een dorp in Zeeland ontvangen en haar aannemen zou. De vergelijking der twee datums overtuigde mij dat hier eene goddelijke bekendmaking had plaats gehad en de dingen, van den Heere gezegd, ook zekerlijk geschieden zouden. Mijn wil was terstond overgebogen, ik herinnerde mij dat ik den 24sten Mei aan een leeraar uit den ring Gouda, die naar deze provincie vertrok gezegd had: „ik ga heen overal, werwaarts de Heere mij

roept, één ding hoop ik echter, dat ik nooit naar Zeeland zal beroepen worden," maar nu was mijn natuurlijke tegenzin verboden. Ik zonk weg in verwondering dat de hooge God van hemel en aarde zoo laag had gebukt om mij Zijne wegen bekend te maken. Na dien tijd kreeg ik meer dan een beroep naar andere plaatsen, maar voor alle bedankte ik, het was de weg niet. Eindelijk kwamen afgevaardigden uit den kerkeraad van Poortvliet onder mijn gehoor en in de pastorij, ik ontroerde van het hoofd tot aan de voeten en had hun wel willen toeroepen dat ik hun leeraar worden zou. Het beroep volgde en toen ik het aan mijne gemeente bekend maakte, de woorden er bijvoegende: „de Heere leide mij naar Zijn raad en doe wat goed is in Zijne oogen," overmeesterde mij mijn gevoel, brak mijn stem en stortte ik tranen op den predikstoel. Ik had wel terstond kunnen zeggen: „mijn tijd is voorbij;" dit maakte indruk, zulks was nog nooit gebeurd en deed terstond voor de aanneming van dit beroep vreezen. Mijn besluit was onherroepelijk genomen, het stond vast, het eenige wat mij in mijn besluit had doen kunnen wankelen en waarom ik de aanneming niet verhaastte was, dat tegelijker tijd nog een beroep naar een dorp in Zeeland op mij werd uitgebragt. Dit kwam niet en daarom had ik aan het eind der drie weken mij door de kerkelijke wet tot beraad gegund volle vrijmoedigheid de beroeping naar deze gemeente aan te nemen. In hetgeen er verder is geschied, zag ik dat de Heere mijn gangen vast zette op den weg van vertrek uit Waarder naar Poortvliet. Eene sterke bevestiging vond ik hierin, dat Hij ook aan anderen, zoowel hier als elders, heeft geopenbaard, dat aanneming Zijn weg was en in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan. Alles wat werd aangewend om mijn overkomst tot u te bespoedigen, heeft Hij doen gelukken; de pogingen, welke zijn aangewend geworden om mijnen uitgang uit de vorige gemeente te beletten, want waar de Heere werkt, daar werkt ook de Satan, heeft Hij verijdeld en toen de dag van vertrek daar was heeft Hij in dit wintergetij het weder dienstbaar gemaakt om ons behouden en wel te doen overkomen. Wij zijn uitgegaan als Israel uit Egypte van wien geschreven staat: „en Hij voerde ze uit met zilver en goud, en onder hunne stammen was nie-

mand die struikelde." Beladen met veler liefde, zich openbarende in ongeveinsde droefheid die ik mij onwaardig keurde, had ons vertrek plaats. Zoo heeft de Heere mijnen gang naar Poortvliet bevestigd, ik ben vast en verzekerd dat ik niet tot u kom in mijn eigen naam, maar in den naam en in de kracht en de mogendheid des Heeren, Wien de eere zij en de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid.

En wat zal ik nu verder zeggen en tot het reeds gesprokene nog toevoegen? Gelijk bij eene gelegenheid als tegenwoordig de gewoonte is, wil ik nog aan dezen en genen mijn welkomstgroet brengen. Ik roep u allereerst het welkom toe, Edel Achtb. Heeren leden van den gemeenteraad van Poortvliet. Ik beveel mij met mijn huisgezin aan uwe welwillendheid aan. Mogen wij hier rustig en vreedzaam wonen onder uw bestuur, bovenal door het goddelijk oog belonkt, want te vergeefs waakt de wachter indien de Heere de stad niet bewaart. Mogen wij ons als burgers doen kennen, die met u waken voor en medewerken tot instandhouding der orde. De burgerlijke gemeente bloeije. Alles wat kan strekken tot bevordering van de stoffelijke en zedelijke welvaart, daarin bied ik u gaarne de hand. Elders heeft de Heere mij gebruikt tot beteugeling van brooddronkenschap en wil Hij mij ook hier daartoe gebruiken, Hij doe wat goed is in Zijne oogen. Geene verdeeldheid tusschen ons, maar eendragt die magt maakt. Bedenkt dat gij van de waarneming uwer betrekking zult komen in het gericht en ter verantwoording worden geroepen. Waarde ambtsbroeder, mijn voorganger in deze gemeente, u zij dank voor het werk der bevestiging en de woorden door u gesproken. Het moet u eene aangename gedachte zijn, dat gij de leeraarsplaats vervuld ziet in de gemeente die u nog na aan het hart ligt. Ik ga tot uwen arbeid in en stelle de Heere u op een ander deel van het onmetelijk arbeidsveld geplaatst, tot zegen. Waarde Consulent, die zoo welwillend waart het werk der bevestiging af te staan en gedurende de vacature de gemeente gediend hebt, het was mij aangenaam uit uwen mond te vernemen dat gij met genoegten het consulentschap hebt waargenomen en gij niet bemoeijelijkt zijt maar uw taak is verligt en vergemakkelijkt geworden. Gij hebt mij een goed getuigenis van de gemeente gegeven zoodat ik kon bemerken dat gij haar genegen waart.

Ontvang dank en worde het u gegeven in eigen werkkring nuttig werkzaam te zijn tot uitbreiding van Gods koningrijk. Overige ambtsbroeders, met wien ik eenen ring zal uitmaken, mogen wij nog in een ander opzicht vereenigd worden of zijn als broeders in Christus, dan zal onze omgang broederlijk wezen en wij niet ons eigenbelang en aanzien, maar het heil der ons toevertroude gemeente en de eere Gods zoeken. Gij, aan wien het onderwijs der jeugd is toevertrouwd, gewichtig is uwe roeping en eene kostbare schat berust in uwe handen. De harten der kinderen zijn zoo ontvankelijk en wat nu de jeugd geleerd wordt, wordt op later leeftijd niet ligt vergeten. Bewaart het pand, u toebetrouwd. Blijft bij het leeren in wetenschap niet staan en al is het staatsonderwijs neutraal, toch kan de leermeester door zijn woorden en daden zaden van godsvrucht uitstrooijen. Kerkvoogden en Notabelen, op u rust de taak kerkgebouw en predikantswoning te onderhouden, en terwijl gij alzoo voor de uitwendige belangen zorgt draagt, zegene u de Heere inwendig, geestelijk en ceuwig. Kerkeraad, door u heeft de Heere Zijn raad uitgevoerd, ik zal thans als uw voorzitter uwe vergaderingen leiden, zij de Heere zelf de voorzitter en worden onze beraadslagingen naar Gods woord door den Geest geheiligd aan ons en de gemeente. Gemeente van Poortvliet, tot u mijn slotwoord, gij hebt gehoord dat de Heere mijn gang tot u heeft bevestigd. Ontvangt mij, en de mijnen dus uit des Heeren hand. Hebt dank voor de vriendelikheden waarmede wij reeds zijn overladen. De Heere legge een onverbrekelijken band tusschen u en ons, Hij zegene en stelle ten zegen. Ik wensch mij hier toe het lot van Mozes toen hij door Aäron en Hur werd ondersteund in den strijd tegen Amalek.

AMEN.

Bij den uitgever dezes is mede verschenen :

H. BAX,

Leerrede over 2 Cor. 7: 10.

Prijs 10 Cents.

Leerrede over Psalm 126: 1.

Prijs 20 Cents.

W. KOELMAN, Pred. te Katwijk a/d. Rijn,

Leerrede over Matth. 21: 33—44.

Prijs 10 Cents.

JAKOB EIGEMAN, Pred. te Delfshaven,

Zestal Leerredenen.

Prijs 75 Cents.

Leerrede over Openb. 2: 17^b.

Prijs 12½ Cents.

Leerrede over Rom. 9: 16—21.

Prijs 12½ Cents.

Godsdienst-Bijbel,

Vragenboekje voor meer ontwikkelde leerlingen, ten gebruike
bij het Godsdienst-Onderwijs.

Prijs 20 Cents.

VIVENT LES GUEUX!

De Veerman van den Briel.

1572. *Een Verhaal voor Kinderen.* 1872.

Prijs 30 Cents. 25 Ex. f 6.— 50 Ex. f 11.—